

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ПІДХОДУ В НАВЧАННІ ШКОЛЯРІВ З ПОРУШЕННЯМИ СОМАТИЧНОГО ЗДОРОВ'Я

Гурова С.Г., Сейсенбаєва О.А.

Україна, Запоріжжя, комунальний заклад «Запорізька загальноосвітня санаторна школа-інтернат №7 I-II ступенів» Запорізької обласної ради

Одним із провідних завдань сучасної вітчизняної освіти є створення комфортних умов для всебічного гармонійного розвитку школярів, задоволення їх соціальних, освітніх та психологічних потреб. Це, у першу чергу, потребує дійсної реалізації, а не декларативного ствердження, диференційованого підходу в навчанні, подолання освітнього тоталітаризму, що виявляється у накладенні єдиних вимог на усіх без винятку учнів, не враховуючи їх індивідуально-психологічних та фізіологічних особливостей, особистісних можливостей та інтересів.

Незважаючи на те, що вирішення проблеми диференціації навчання у середній школі стало актуальним завданням психолого-педагогічної науки ще радянських часів та на сьогодні існує низка ґрунтовних досліджень, присвячених принципам, формам та технологіям шкільної диференціації (О. Савченко, А. Фурман, І. Унт та ін.), практика освітньої діяльності засвідчує про недостатню зорієнтованість навчального процесу на індивідуальні характеристики учня, про перевагу предметної диференціації, або певних форм та методів роботи вчителя. Це, знов-таки, призводить як до «усереднення учнів», так і до формалізму їх знань, низького рівня їх соціально-психологічної адаптованості, особистісної невключеності тощо.

Подолання проблеми зовнішньої, формальної диференціації навчання полягає у переосмисленні її методології, зміщення акценту з пріоритету предметної диференціації, що відбувається з урахуванням змісту знання на визначальну роль індивідуальних особливостей дитини, розкриття її психофізичного та соціально-психологічного потенціалу як основи вибору для неї найбільш сприятливих умов розвитку завдяки диференційованим формам. Так, наприклад, усі європейські загальноосвітні заклади мають індивідуалізовані педагогічні плани, які у різних країнах Європи називають індивідуалізованими педагогічними портфелями або індивідуалізованими програмними планами – це навчальні програми для кожної дитини, які ґрунтуються на результатах вивчення її індивідуальних особливостей та передбачають специфічні форми і методи навчання, включають рекомендації фахівців

для вчителя, вихователів, батьків щодо забезпечення оптимальних умов розвитку дитини у школі, сім'ї та соціумі. Створення таких індивідуалізованих педагогічних планів починається з всебічної діагностики розвитку дитини, виявлення її фізичних, психічних, інтелектуальних та соціально-психологічних характеристик.

Отже, саме діагностика індивідуальних особливостей учнів стає першочерговим завданням ефективного упровадження диференційованого підходу у навчанні, що і визначило один з напрямів діяльності колективу комунального закладу «Запорізька загальноосвітня санаторна школа-інтернат №7 I-II ступенів» Запорізької обласної ради. Так, протягом 2011-2012 років у навчальному закладі було здійснено комплексне психодіагностичне дослідження, спрямоване на виявлення психофізичних та соціально-психологічних особливостей вихованців, які мають статус дітей з порушенням соматичного здоров'я. Отримані результати дозволили виявити як індивідуальний психолого-педагогічний статус дитини, так і соціально-психологічний статус кожного класу: його організаційну структуру, ступінь згуртованості, клімат, мотиваційну спрямованість тощо. Усе це створило передумови для дійсної орієнтації навчального процесу на індивідуальні особливості кожної дитини, вибору тих форм та методів навчально-виховної роботи, які б забезпечили подолання негативних педагогічних явищ, включаючи небажані соціальні характеристики дитячого колективу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бондар В.І. Дидактика / В.І. Бондар. – К.: Либідь, 2005. – 264 с.
2. Мамайчук И.И. Психологическая помощь детям с проблемами в развитии / И.И. Мамайчук. - СПб.: Речь, 2001. - 220 с.
3. Якиманская И.С. Личностно-ориентированное обучение в современной школе / И.С. Якиманская. – М.: Сентябрь, 1996. – 96 с.